Przesyłka opłacona ryczałtem

Цана асобнага нумару 25 гр.

№ 4 Вільня, 20 Кастрычніка 1931 г. Год I

ГОЛАС ПРАЎДЫ

ПАЛІТЫЧНАЯ, ГРАМАДЗКАЯ І ЛІТЭРАТУРНАЯ ЧАСОПІСЬ. Выходзіць 2 разы ў месяц.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ і АДМІНІСТРАЦЫІ: ВІЛЬНЯ, Бэліны 40—4. (Wilno, ul. Beliny 40 m. 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 10 да 1 г. дня.

„ГОЛАС ПРАЎДЫ“ каштуе на год—6 зл. на паўгода 4 зал. на 3 мес.—1 зл. 50 гр, на 1 месяц—50 гр.

КАМУНІЗУЮЧЫЯ.

Есьць на сьвеце людзі, якія імкнуцца да таго, каб захапіўшы ў свае рукі ўладу, перавярнуць усё дагары нагамі.

„Хто быў нічым—той абавязкава мусіць зрабіцца ўсім“—прынамсі так абяцаюць камуністы тым прастачком, якія ім верацъ.

Трэба сказаць праўду: новыя „прарокі“ маюць свой сымвал веры, пакланяюцца сваім багам—Марксу, Леніну і яшчэ якому небудзь сэзановаму—(прыкладам як цяпер у Саветах Сталіну) і фанатычна пераканаиы ў сваёй непаграшымасьці.

Для нас тыя людзі, якія спэцыяльна арганізаваліся для таго каб сілаю загнаць увесь народ ў камуністычны рай, якія змушаюць „ерэтікоў“ маліцца сваім багам, якія падобна анёлам-старажом хочуць намі апякавацца - зьяўляюцца зусім зразумелымі ў сваіх ганаровых імкненьнях. Гэтыя людзі добра знаюць, як свае канчальныя мэты, так і тое, што яны робяць цяпер.

Але ёсьць на сьвеце яшчэ адна чарада людзей, якая будучы ня здольнай мець свае ўласныя перакананьні—падпадае пад уплывы камуністаў і ператвараецца ў іх сьляпое снарадзьдзе,—у тое „балота“, з каторага вытвараецца сучасны тып „камунізуючага“, які так часта спатыкаецца ў нашым грамадзкім жыцьці.

Сярод камунізуючых рэдка можна спаткаць чудака-ідэаліста,-пераважна туды зашываюцца такія ягамосьці, каторыя прывыклі расцэньваць усе маральныя і палітычныя вартасьці на цьвёрдую валюту.

Будучы на палажэньні парабкаў камуністычнае партыі, яны ў сваёй „грамадзкай“ працы імкнуцца да ўсялякай афёры, якая можа прынесьці ім беспасярэднія матэрыяльныя карысьці.

Яны здольныя на ўсё, нават на пэўны гэраізм і самаахвярнасьць, але пад адным варункам—каб усё гэта аплачвалася і прыносіла матэрыяльныя карысьці.

Вось гэтакім зьяўляецца ідэолёгічны грунт камунізуючых, на якіх апіраецца ў нас камуністычная партыя. Бяз гэтых прадажных тыпаў, якія жыруюць у нашым грамадзкім жыцьці, надзяваючы на сябе розныя тогі, глядзючы на акалічнасьць, камуністычная партыя мела-б сярод народу вельмі малыя ўплывы. Праз камунізуючых прасачваецца ў наш народ камуністычная ідэолёгія, якая аднак ня выступае адразу ў сваём уласным выглядзе.

Асьцярожна і ўмела праводзіцца раней г. зв. радыкалізацыя настрояў, сутнасьць якой палягае на тым, каб як мага балей абаламуціць цёмныя масы, выкарыстоўваючы ўсе няўзгоды сучаснага жыцьця. Калі гэта зроблена, калі вада ўзмучана, і калі цёмны чалавек гатоў лезьці на ражон, шукаючы прычыны сваяго ліхога жыцьця—тады з-за кустоў вылазяць камуністычныя рыбаловы, якія і пачынаюць лавіць рыбу. Тактыка камуністаў палягае на тым, каб сыстэматычна выкарыстоўваць усялякае незадаваленьня масаў, штучна яго падтрымоўваюць і нават імкнуцца да аго, каб палажэньне працоўных нагоршвалася, бо толькі тады найвыгадней вылазіць з падпольля камуністычным прарокам і паказваць зьбітым з панталыку масам дарогу ў камуністычны рай. У гэтай правакатарскай працы зноў-жа найлепшымі памоцнікамі зьяўляюцца камунізуючыя, ад якіх аж кіпыць у кожным серадовішчы, асабліва ў нашым, палітычна невырабленым беларускім грамадзянстве. Сумныя часы перажывае нашае пакаленьне. Нават нашая моладзь, якая ўзгадавалася пад уплывамі камунізуючых махераў і афэрыстаў, так апутана бальшавіцкаю павуціною, так слаба разьбіраецца ў грамадзкіх і і палітычных пытаньнях, што ў большасьці выпадкаў, магчыма нясьведама—ідзе на паводку за камунізуючымі правадырамі і „прахадзімцамі“, якія тымчасам за кожную душу, злоўленую ў хітра растаўленую сетку,—атрымоўваюць запраўды Іўдавы чырвонцы і даляры.

Трэба прызнацца, што сярод нашага грамадзянства ёсьць і такая частка людзей, якая маючы засьлепленыя вочы—верыць у тое, што савецкі камуністычны ўрад мае запраўдны намер памагчы ў такой балючай справе, як нацыянальнае адраджэньне Бел. народу. Колькасьць гэтых бязгрунтоўных фантазёраў, аднак пастаянна зьменшваецца ў меру таго, як савецкая ўлада на Беларусі і Украіне рэалізуе ў прысьпешаным тэмпе сваю праграму, заганяючы ў вастрогі прадстаўнікоў нацыянальна — адраджэнскай думкі.

У меру адыходу ад камуністаў лепшай ідэёвай часткі грамадзянства—астаюцца з імі толькі завадовыя камунізуючыя—афэрысты, якія гатовы праводзіць усялякія камуністычныя дырэктывы пад адным толькі варункам, аб якім намі ўспаміналася.

З кожным днём нашае грамадзянства набывае ўсё большую палітычную сьведамасьць і з кожным днём уплывы камуністаў павінны зьмяншацца.

Напасьледак прыдзе і такая гадзіна калі камунізуючым, таксама як і запраўдным камуністам,—не застанецца мейсца ў аздароўленым беларускім грамадзкім жыцьці. Яны будуць выкінены адусюль, дзе толькі заселі ў мэтах сваей шкоднай працы. У адносінах да гэтага элемэнту ня можа быць ніякага лібэралізму, ніякай паблажлівасьці таксама, як яны ня маюць гэтай паблажлівасьці да нас у сваёй камуністычнай бацькаўшчыне.

Чаму камуністычная ўлада ў Саветх павінна пасьці?

Калі толькі камуністы запанавалі ў колішняй Расеі, то многім здавалася, што яны запраўды палепшаць лёс працоўных. Цёмным і несьвядомым масам вельмі падабаўся падзел панскае зямлі і рабунак чужой маемасьці, бяссэнсоўныя забойствы „буржуяў“ і г. п. рэчы, якімі камуністы пацяшалі народ, дарваўшыся да ўлады, якая так лёгка далася ім у рукі, дзякуючы дурнаце і неаргарізованасьці расейскага грамадзянства.

Хутка ўсе пераканаліся, што запраўдны рай на нашай грэшнай зямлі ўвесьці вельмі цяжка.

Шмат трэба працаваць над тым, каб хоць пакрысе палажэньне працоўных палепшывалася.

Асабліва моцнае разачараваньне запанавала сярод сялянства, якое камуністы прынесьлі ў ахвяру сацыялістычнаму будаўніцтву і з якім прабляюцца цяпер нячуваныя проста рэчы, зрэшта дось вядомыя і ў нас.

У выніку таго прыгоннага ладу, які заводзяць камуністы па вёсках — усюды наглядаецца страшэннае незадаваленьне сялянскіх масаў, якія ня могуць дачакацца тае мінуты, калі нехта прыдзе ім на ратунак. Кім будзе гэты „нехта“ — для іх ўсё роўна—толькі-б хутчэй вынясьліся камуністы, даўшыяся ў знакі на столькі, што больш цярпець іх панаваньне стала немагчымым. Трудна дапусьціць, каб пры такіх настроях аснаўной масы савецкага грамадзянства, з якога складаецца амаль на 80 прац. савецкая армія—камуністычная ўлада нешта выйграла пад час зусім магчымых міжнародных канфліктаў, ад якіх Саветам не заўсёды ўдасцца выкруціцца. Камуністычная ўлада зрабіла за апошнія гады непапраўную цяпер памылку сваею недарэчнаю аграрна-эканамічнаю палітыкаю, паставіла проці сябе амаль усю масу працоўнага сялянства і цяпер толькі патрабуецца выпадак, каб гэтая неасьвечаная і азлобленаа маса накінулася на сваіх лютых ворагаў і падняла іх „на штыкі“.

Тая акалічнасьць, што камуністычная ўлада трымаецца ў Саветах ужо 13 гадоў — сьведчыць толькі пра тое, што наагул усякая ўлада, маючая адпаведна арганізованую сілу — можа ўтрымац даволі доўга. Але гэта ўсё толькі, як кажуць „да пары—да часу“.

Камуністычны ўрад вядзе цяпер каранную ломку ўсяго эканамічнага ладу, якая вытварыла запраўдны хаос і якая зусім аслабіла эканамічную сілу дзяржавы.

Усякая такая ломка, каб яна вялася і па добра прадуманым плянам, у працягу многіх гадоў вельмі цяжка адбіваецца ва ўсім краі.

У Саветах, як ведама, яна перажываецца асабліва балюча. Калі грамадзянства ня мае чаго есьці, дык ўжо адна гэтая акалічнасьць служыць нам лепшым доказам таго, што запраўды там робіцца. І вось у такую, цяжкую для Саветаў, хвіліну—могуць зусім неспадзявана наступіць такія падзеі, у якія яны будуць уцягнены сілаю фактаў, нават каб таго і не хацелі—і вось тут якраз наступіць тое, чаго так баяўся Ленін.

Гэты апошні праз увесь час аж да самай сьмерці непакоіўся, што „сусьветная рэвалюцыя крыху позьніцца“.

Яна запраўды спазьнілася і мы пэўны, што яе ня будзе, ня гледзючы на ўвесь той „гармідар“, які падымае Камінтэрн па ўсім сьвеце.

Мы заўважаем, што разбурваючая акцыя Камінтэрну прычыняецца толькі да таго, што Эўро-

пэйскае грамадзянства становіцца больш адпорным на гэтую акцыю і шчыльней стуляе свае шарэнгі, каб будучыя падзеі не засталі яго ў такім расьцярушаным стане, у якім аказалася нясчаснае расейскае грамадзянства ў 17 годзе.

Вось чаму камуністычны „Алімп“ ня гледзячы на міравы крызіс з трывогаю глядзіць на будучыню, хаця і стараецца „nadrabiać minę“, крычучы на ўвесь сьвет пра зблізкаючы „міравы пажар“.

Запраўды-ж, калі ўважна прыглядзецца да ўсяго таго, што творыцца ў Саветах, то ня можа быць сумліву ў тым, што набліжаецца канец дыктатуры кампартыі, паказаўшай усяму сьвету да чаго яна здольна.

Крывавая ахвяра камуністычных катаў. Праф. Ігнатоўскі не пакончыў самагубствам, а быў застрэляны па загаду Менскай „чрэзвычайкі“

На пачатку гэтага году ўсё беларускае грамадзянства бяз розьніцы палітычных кірункаў было абурана тымі весткамі, якія надыйшлі да нас з Савецкай Беларусі. Грамадзянства дакладна даведалася, што Савецкая ўлада ўкінула ў вастрожныя лёхі ўсіх выдатнейшых прадстаўнікоў беларускай нацыянальна-адраджэнскай думкі: рэктара Бел. Унівэрсытэту прафэсара Пічэта, акадэміка Язэпа Лёсіка, акадэміка Некрашэвіча, Ластаўскага, старшыню Акадэміі Навук праф. Ігнатоўска і шмат іншых беларускіх дзеячоў. Хутка пасьля гэтага надыйшла і другая жудасная вестка пра самагубства праф. Ігнатоўскага, пры гэтым перадавалася, што абставіны сьмерці пр. Ігнатоўскага яшчэ **няведамы.**

Вось-жа цяпер, мы дакладна даведаліся пра іх ад тых людзей, якія ўцяклі з Савецкага пекла і якія сядзелі ў лёхах Менскага Г. П. У. у той час як памёр Ігнатоўскіі. Аказваецца, што па пастанове Менскага Г. П. У. (Чэрэзвычайкі) ён быў застрэляны чэкістам Моўшаю Кагановічам (псэўданім Каган). Вось дзе запраўдная прычына сьмерці Ігнатоўскага!

Камуністычным катам гэты чалавек з многіх прычын выдаваўся небясьпечным і яны забралі яго „са сцэны“ у гэтакі скрытабойчы спосаб, распаўсюджываючы вестку пра „самагубства“.

Ужо тады многім гэтае „самагубства“ выдавалася падазроным, але дзякуючы камуністычным агітатарам, ад якіх усюды аж кішыць, беларускае грамадзянства паверыла гэтакай пагудні і заспакоілася. Цяпер, даведаўшыся пра гэтакі жудасны факт, яно павінна, шчыльна самкнуўшы свае рады, моцна, на ўвесь сьвет, запратэставаць проці крывага тэрору, проці ўсяго таго, да чаго здольна камуністычная „культура“.

Гэтая крывавая ахвяра няхай прычыніцца да ацьвярэзеньня тое часткі нашага грамадзянства, якая яшчэ пакладае нейкія надзеі на Камуністычны Усход. Няхай кожны ведае якія краскі растуць на грунце камуністычнай „культуры“

Няхай ведаюць усе да якой подласьці і азьвярэньня дайшлі тыя людзі, якія запанавалі на нашых усходніх землях і якія хацелі-б накінуць нам сваю ўладу і тут. Толькі той, хто прадаўся за грошы—можа памагаць ім у іх каінавай працы і хваліць тыя парадкі, якія яны завялі ў сваёй камуністычнай бацькаўшчыне.

Ганьба камуністычным катам!

Ганьба крывавым акупантам нашай Бацькаўшчыны! Ганьба ўсім тым камунізуючым, якія іх падтрымоўваюць і гэтым самым памагаюць душыць Беларускі народ! Пратэстуйма проці крывавага тэрору, проці зьдзеку, проці ўсіх насільстваў, якія твораць **камуністы на Беларускіх землях!**

З савецкага жыцьця

Сялянскі сабатаж — ня хочуць працаваць на камуну.

Гаспадарчае жыцьцё савецкай вёскі запраўды зайшло ў тупік, з якога няма ніякога выхаду.

Сялянства выразна ня мае ахвоты працаваць у прыгонных абставінах. Прымусовая каллектывізацыя вёскі правальваецца, аб чым можна даведацца нават з савецкіх газэтаў, калі ўважна іх праглядаць.

Кожная гаспадарчая кампанія — ці то ворка, ці ўборка ўраджаю, ці то нейкая іншая тэрміновая праца,—каб яе давесьці да некага памыснага канца вымагаюць вялікага напружаньня ўсіх партыйных і дзяржаўных сілаў.

Падчас кожнай такой „кампаніі“ выдаюцца спэцыяльныя „маніфэсты“ да савецкай грамадзкасьці, дзе гэтая апошняя заклікаецца да працы.

Усё гэта сьведчыць пра тое, што справы ў Саветах на самым галоўным гаспадарчым фронце—аграрным—стаяць вельмі дрэнна.

Вось і цяпер Саветы стаяць перад новаю труднасьцю: аказалася, што значная частка бульбы мусіць зазімаваць на полі.

У зьвязку з гэтаю пагрозаю 8 кастрычніка г. г. Ц. Камітэт Кам. Партыі разам з Саветам Народных Камісараў Б.С.С.Р. і Цэнтраляю Прафсаюзаў выдалі супольны „маніфэст“ у справе... ўборкі бульбы:

„Прызнаючы тэмпы ўборкі бульбы з у с і м н е з а д а в а л ь н я ю ч ы м і“ чытаем у гэтым „маніфэсце“: „Ц. К. пастанавіў з 8 па 11 кастрычніка арганізаваць усебеларускі трохдзённік капаньня і адгрузкі бульбы.

Правядзеце масавую працу на калгасах, вёсках, мястэчках і гарадох па агульным выхадзе працоўных на капаньне, вывазку, адгрузку...

Камандзіруйце ўвесь партыйны, савецкі, камсамольскі і прафсаюзны актыў у сельсаветы, калгасы, саўгасы і паселішчы на арганізацыю трохдзённіка. Уборку бульбы ў калгасах, у саўгасах правядзеце в ы к л ю ч н а н а з ь д з е л ь ш ч ы н у (!)...

Лічэце баявой задачай сканчэньне ўборкі і адгрузкі бульбы ў вызначаныя тэрміны.

Сэкратар ЦККП(б)Б Ш а р а н г о в і ч.

Старшыня СНКБССР Г а л а д з е д.

Старшыня ЦСПСБ Р ы ж а ў.

Німа нічога дзіўнага ў тым, што Галадзед са сваею кумпаніяй занепакоіліся: у шмат якіх мясцох да ўборкі бульбы савецкія камунары яшчэ ня прыступалі.

Паводлуг дадзеным апэратыўнай зводкі НКЗБ аб ходзе ўборкі бульбы — да 5 кастрычніка па ўсіх раёнах БССР плян выканаы толькі на 27,8 прац. Паасобныя раёны выявілі вельмі характэрныя тэмпы выкананьня.

Напр. Койданаўскі раён выканаў толькі 6,4 прац. заданьня. Буда-Кашалёўскі—6,5 прац., Каморынскі 5,3 прац., Чырвона-Слабадзкі 1,6 прац. і г. д.

Як відаць з усяго, — у гэтым годзе бульбу будуць есьці толькі камуністы, рэшце-ж грамадзянства бадай ці яе прыдзецца пакаштаваць.

Проціўкамуністычнае паўстаньне на Каўказе.

Прэсавае Грузінскае бюро павядамляе, што на Каўказе выбухла проціўбальшавіцкае паўстаньне. Паводле тых-жа самых вестак, гэнае паўстаньнадта шпарка і памысна разьвіваецца. Насельніцтва Азэрбэйджану і Армэніі ў шмат мясцох выганяе бальшавікоў. Шмат камуністычных аддзелаў з аружжам у руках пераходзяць на старану паўстанцаў, у якіх уладаньню ёсьць ужо вялікая частка Азэрбэйджану.

Пэўная колькасьць высшых камуністычных ахвіцэраў і кіраўнікоў у Армэніі і Азэрбэйджане ёсьць арыштаваная і трымаецца ў крэпасьці Мэтэкі.

Спробы перагавораў паміж бальшавікамі і паўстанцамі хутка былі сарваны. Дык барацьба ідзе далей.

САВЕЦКАЯ КООПЭРАЦЫЯ

Асабліва характэрным і навучальным прыкладам адсутнасьці ў камуністычнай улады якой-небудзь цьвёрдай пазытыўнай праграмы зьяўляюцца яе адносіны да коопэрацыі.

З першых-жа дзён існаваньня савецкае ўлады расейскай коопэрацыі быў абвешчаны крыжовы паход, які закончыўся поўнаю перамогаю камуністаў. Коопэрацыя, як уцелаісьненьне „скрытнай і яўнай контр-рэвалюцыі“ была з корнем вырвана з расейскага грунту і на яе мейсцы вырас дзік быльнік.

Каб ня быць беспадстаўнымі прывядзём некаторыя цыфровыя дадзеныя, запазычаныя намі з сучасных савецкіх крыніцаў.

Гэтак на 1 студзеня 1913 года ў цяперашніх граніцах СССР. існавала 9,409 крэдытовых і пазычка-ашчаднасьцёвых таварыстваў, аб'еднываўшых 5,617 тысячаў сяброў.

Уласныя капіталы гэтых таварыстваў складалі ў той час 37,305 тысячаў руб. і 60 кап., уклады 149.313 тыс. руб. 40 кап., а пазычковы капітал 22.900 тыс, руб. (М. Лурье. Основы сельской кредітной коопэраціі. Ізд. 1928 г.)

Асабліва спрыяючым у палітычных стасунках мамэнтам для росту коопэрацыі была эпоха Часовага Ураду. Пры ім пад канец 1917 г. налічвалася каля 15,000 крэдытовых коопэратываў, аб'еднываўшых да 10 мільёнаў сябраў.

Прыпатрэбілася вельмі мала часу на тое, каб зьліквідаваць коопэратыўны спадак, які ў свой час ў працягу многіх гадоў з такім трудам стварыўся.

27 студня 1920 г. Савецкаю ўладаю быў выдадзены слынны дэкрэт аб ліквідацыі крэдытовай коопэрацыі і злучэньне крэдытовых таварыстваў з „спажывецкімі камунамі“.

Фактычна поўнае зруйнаваньне сельска-гаспадарчае крэдытовае коопэрацыі было зроблена мяйсцовымі ўладамі да выданьня гэтага дэкрэту бачыўшымі ў творчай працы коопэрацыі свайго ворага. Цяпер ад гэтае акалічнасьці не адмаўляюцца і савецкія аўтары, прызнаючы, як напр. гэта робіць М. Лурье, што выданьне слыннага дэкрэту „толькі ўзаконіла існуючы стан рэчаў, так як да гэтага часу аставалася ўва ўсім Саюзе толькі некалькі сотак крэдытовых коопэратываў, уд а датак існуючых толькі на паперы, а іншы раз і па занятаму памешканьню“ (стар. 47).

У эпоху, калі ўсё маючае якую-небудзь вартасьць падпала пад усеагульны рабунак і кампаддзел — соцыяльна-творчай ініцыятыве кампартыі і кіруемым ёю масам было не да коопэрацыі тым больш, што нават пасьля разгрому і вайсковых спусташэньняў нешта асталася, на чым магла скупіцца ўвага рэвалюцыйных масаў.

Пасьля кожнае пагулянкі настае, як ведама,— пахмельле і вось як раз у той час, калі настала гэтае пахмельле—успомнілі аб коопэрацыі.

Пад уплывам прыкрасьцяў, зьвязаных з пахмельлем, зьявіўся, як ужо гаварылася намі „нэп“, а разам з ім пачалі будаваць коопэрацыю, прапеўшы ёй папярэдня пахвальны гымн.

Ізноў такі першым, хто „ўспомніў аб коопэрацыі ў той час, калі ўсё разvальвалася, калі дэзорганізацыя гаспадарчага жыцьця дакацілася да скрайніх рубяжоў—быў Ленін.

Ён першы „ўвераваў“ у тую самую коопэрацыю, якою ён падобна іншым камуністам, калісь пагарджаў „ненавідзеў, гнібіў“ лічыў зьявішчам, не заслугоўваючым ніякое ўвагі.

Ленін заўважыў, што на камунізьме падзелу да соцыялізму не даедзеш, як не даедзеш да яго і пры дапамозе тых камунаў, якія развальваліся раней, чым пасьпелі сабраць першы ўраджай.

Бяручы пад увагу варункі дыктатуры і той цэнтралізм, які пануе ў краіне Саветаў. Ленін прызнаў, што гэта ўсё „што трэба для таго, каб з коопэрацыі, з адзінае толькі коопэрацыі, якую мы раней гнібілі, як махлярскую і якую з вядомага боку таксама маем права гнібіць цяпер пры Нэпе, ці-ж гэта ня ўсё патрэбнае для пабудаваньня поўнага соцыялістычнага грамадзтва?!!“ (Полное собраніе сочіненій Н. Леніна т. 8, ч. II. Стар. 139—-140).

У другім мейсцы гаворыць так: „У нас, запраўды, раз дзяржаўная ўлада ў руках рабочае клясы, раз гэтай дзяржаўнай уладзе належаць усе сродкі вытвару, у нас, запраўды, асталася заданьнем толькі коопэрыраваньне насельніцтва. Пры варунку нармальнага коопэрываньня насельніцтва само сабою дасягне мэты... соцыялізм. (глядзі т. 8 ч. II стар. 139).

„А лад цывілізаваных коопэратараў пры грамадзкай уласьці на сродкі вытвару“, захапляўся яшчэ ў адным мейсцы Ленін, „пры клясавай перамозе пралетарыяту над буржуазіей—гэта ёсьць лад соцыялізму“ (Стар. 142).

Як бачым з гэтых салодкіх слоў Леніна, дзьверы коопэратыўнага раю перад ім ня былі-б зачынены.

Рак Міхайлоускі працуе

У апошнім нумары нашай газэты мы пісалі пра паховіны камуніста Канчэўскага, ў зьвязку з якімі на старонках „Зьвязды“ забралі голас б. грамадаўцы, уцёкшыя ў Саветы.

Між іншым, тая-ж „Зьвязда“ паведамляла, што С. Рак-Міхайлоўскі так пераняўся сьмерцяй Канчэўскага, што падчас апусканьня дамавіны ў магілу —урачыста заявіў пра свой намер наступіць у рады камуністычнай партыі, і абяцаў весьці жорсткую барацьбу за справу камуністычнай рэвалюцыі

Гэты тэатральны жэст прыпатрэбаваўся Рак Міхайлоўскаму, відаць для таго, каб лішні раз даказаць сваю адданасьць тым людзям, якія кіравалі яго грамадзкаю працаю яшчэ тады, калі ён быў у нас паслом Сойму. Магчыма гэта было патрэбна і для таго, каб хутчэй атрымаць адпушчэньне старых сваіх грахоў.

Як-бы там ні было, але цяпер б. грамадавец аказаўся „на вышыні свайго палажэньня“ і заняўся звычайным здрадніцтвам.

Як падаюць газэты, ён саджае цяпер у вастрогі сваіх таварышоў, з каторымі некалісь працаваў у нацыянальна-адраджэнскім кірунку.

Дзякуючы ягонай здрадзе арыштавалі цэлы рад, людзей—між іншым праф. Уседовіча, Міхейнікава і Косьцеліча.

Вось да чаго дакаціўся б. правадыр Грамады..

Цікава, што мы пачуем далей пра гэтага запраўднага правакатара і здрадніка, засеўшага разам са сваімі таварышамі ў Менску.

Вельмі добра зрабілі гэтыя барцы за „нацыянальна-беларускую справу“, што ўцяклі ў Саветы: прынамсь кожны чалавек можа пераканацца цяпер, якую гнусную ролю яны адыгрывалі ў нашым грамадзкім жыцьці.

Каб яны ўсе засталіся тут, дык было-б шмат гарэй — зноў панацягалі-б на сябе нацыянальна-адраджэнскія шаты, зноў ашуквалі-б прастадушных беларускі народ, як гэта яшчэ робяць іх таварышы і аднадумцы, і зноў тысячы лёгкаверных людзей заганялі-б у польскія вастрогі.

Што чуваць на сьвеце?

Сойм і Сэнат

1 кастрычніка распачалі сваю працу Сойм і Сэнат.

У гэтую сэсію будзе разгледжана шмат вельмі важных пастановаў: падатковых, пра ахарону „лёкатараў“, новэля да вайсковай уставы і інш.

Між іншым разглядаецца пастанова па збору некаторых падаткаў у натуры—(напр. збожжам), якія будуць ісьці на дапамогу безработным.

„Паглыбленьне“ рэвалюцыі ў Гішпаніі

Здавалася-б, што ў Гішпаніі пасьля ўпадку манархіі павінна была наступіць агульная творчая праца, маючая на мэце палепшаньне быту працоўных масаў. Замест гэтага, аднак, там наглядаюцца няўпынныя забурэньні гарадзкіх работнікаў, дамагаючыхся зусім немагчымых рэчаў, бяручы пад увагу цяжкі эканамічны стан, у якім знайходзіцца гэты земляробскі край.

Ува ўсім гэтым ясна відаць рука камінтэрну, які за ўсялякую цану хоча запанаваць у Гішпані і завесьці там такія самыя парадкі, якія заведзены у Саветах.

Калі гішпанскае сялянства не здолее ў адпаведны спосаб арганізавацца і вытварыць сілу, якая магла-б праціставіцца скамунізаваным і з'анархізаваным гарадзкім работнікам, то яго можа спаткаць такі самы лёс, які спаткаў савецкае сялянства. Ёсьць дадзеныя спадзявацца на тое, што ня гледзючы на разбураваючую акцыю, распачатую камуністамі—гішпанскае сялянства і прымыкаючыя да яго іншыя працоўныя клясы здолеюць абараніцца ад камуністычнае навалы.

Візыта французскіх міністраў у Нямеччыне

Уся прэса шмат увагі адводзіць апошняй візыце французскіх міністраў у Нямеччыне, якая адбылася ў канцы верасьня г.г.

У гэтым важным палітычным здарэньні наглядаюць пачатак французска-нямецкага зьбліжэньня.

Пра што фактычна вяліся гутаркі падчас гэтае візыты ніхто дакладна ня ведае, але ёсьць падставы думаць, што ў Бэрліне дайшло да паразуменьня паміж немцамі і французамі ў шмат якіх пытаньнях—гаспадарчай і палітычнай натуры, —былых да гэтага часу ня вырашанымі.

Кітайска-Японская вайна

Як відаць сучасны сьвет так арганізаваны, што без вайны не абыдзецца.

Дзякуючы таму, што кожная дзяржава пазірае з прагавітасьцю на сваяго суседа і толькі чакае выгаднага мамэнту, каб нешта ў яго падчапіць— неспадзявана выбухаюць войны.

У той самы час, як у Жэнэве „мужы стану“ вялі прыемныя гутаркі пра патрэбу разбраеньня і пра іншыя карысныя рэчы — на Далёкім Усходзе,—у Манджурыі—выбухла вайна паміж Кітаем і Японіей.

Гэтая апошняя, маючая перанасяленьне. ужо даўно пазірала на кітайскую правінцыю Манджурыю, як на тэрэн для сваяго эканамічнага наступлення.

Японіі патрэбна збываць тавары, дабываць сыроўцы, гандляваць і гэтая акалічнасьць зьяўляецца галоўнаю прычынаю сучаснай вайны.

Для таго каб яе распачаць—прыпатрэбіўся нязначны выпадак—забойства японскага афіцэра некімі кітайпамі. Пакуль што вайна ідзе ў Манджурыі, якая амаль цалком падпала ўжо пад уладу японцаў.

Як далей пойдуць выпадкі—цяжка сказаць.

Магчыма, што кітайцы, якія дзякуючы інтрыгам „добрых“ суседзяў разьбіты цяпер на некалькі варожых лагераў, — аб'еднаюцца і дадуць адпор Японіі—магчыма што нехта ім прыдзе з дапамогаю, а магчыма што вайна гэтая хутка закончыцца.

Як падаюць газэты, Савецкі ўрад вельмі зацікаўлены ўва ўсім тым, што творыцца ў Кітаі і сабраў каля Кітайскай граніцы вялікую армію.

Арышт забойцаў пасла Т. Галоўкі

У канцы верасьня ўдалося арыштаваць забойцаў пасла Т. Голоўкі.

Аказаліся імі ўкраінцы Бутурын 25 г. і Крывка 22 г

Першы з іх зьяўляецца студэнтам Гданскай палітэхнікі, другі вайсковым дэзэрцірам.

Розныя весткі з краю

Грамадзянства ідзе з дапамогаю беспрацоўным

У Вільні, у мэтах барацьбы з безработцьцем утвараўся грамадзянскі камітэт, які энэргічна прыняўся да працы.

На адным з апошніх паседжаньняў гэтага камітэту былі прыняты цэлы рад вельмі дарэчных ухвалаў датычна матэрыяльнай запамогі тым, хто страціў працу і ня мае сродкаў да жыцьця.

Між іншым ухвалена зьбіраць грашавыя фонды на вышэйпададзеныя мэты наступным способам:

1) увесьці ўваходныя білеты ў кавярні з платаю па 5 гр. ад асобы;

2) браць па 20 гр. ад дысконта вэксалёў;

3) ападаткаваць білеты ў кіна-тэатрах;

4) унесьці праект ападаткаваньня водкі і тытуню.

5) арганізаваць зборы розных рэчаў і г. д.

Акрамя таго вайсковыя кухні будуць штодзенна выдаваць 500 бясплатных абедаў і столькі-ж будзе выдаваць Віленскі магістрат.

Сямейным будуць выдавацца прадукты ў натуры: крупы, мука і г. п.

Бязумоўна гэтыя ўсе меры прычыняцца да палепшаньня палажэньня беспрацоўных, якім асабліва цяжка бывае ў зімовыя месяцы.

Добра было-б каб нашыя правінцыяльныя магістраты, паватовыя сэймікі і гмінныя рады таксама паруліліся пра сваіх беспрацоўных, зьвярнуўшыся да самаахвярнасьці мясцовага грамадзянства.

Ён ня раз казаў яшчэ, што „строй цывілізаваных каапэратараў—ёсьць праўдзіны сацыялістычны строй“, але ў сваім захопленьні запамінаў пра адну вельмі важную акалічнасьць.

У варунках дыктатуры пролетарыяту, у варунках тае клясавае барацьбы паміж скамунізаваным гарадзкім работнікам і сялянствам, нарэшце пры жорсткай барацьбе „бедных“ з рэштаю сялян“ і пры пачварных формах гэтай барацьбы—ня можа быць і мовы пра нейкі строй „цывілізаваных коопэратараў“.

Пры такіх варунках можа быць толькі агульнае адзічэньне і тое бязладзьдзе, якое наглядаецца ў Саветах.

Вось на гэта якраз Ленін і не зьвярнуў чамусьці ўвагі.

Але ня ўсе камуністы захопліваліся коопэрацыяю так, як гэта рабіў Ленін.

Нават і тыя, хто ўвераваў у яе творчыя сілы, перасталі яе „гібіць“ толькі дзеля пазору, толькі для таго, што так ухвалена на партыйных зьездах і канфэрэнцыях, дзе махінальна перапісвалі рэзалюцыі апрацаваныя Леніным.

Ужо 13-ты зьезд кампартыі, адбываўшыся вясною 1924 г. ухваліў вельмі адзначную рэзалюцыю аб коопэрацыі, у якой думка Леніна прыбрала дакумэнтальную, афіцыяльную форму.

Гэты зьезд так акрэсьліў значэньне коопэрацыі: „Пераход да „Нэпу“ удзесяцяраў значэньне коопэрацыі. Ніколі і нігдзе коопэрацыя не адыгрывала такога калясальнага рашаючага значэньня ў справе будаўніцтва сацыялізму, як пасьля перамогі пралетарыяту над сваімі клясавымі ворагамі і асабліва ў такой краіне, як наша з вялікаю дробнаю сялянскаю гаспадаркай, якая ніякім іншым шляхам не падвядзе да соцыялізму, як толькі праз колектыўныя формы арганізацыі г. з. спажывецкую і вытворчую коопэрацыю“.

Прайшло некалькі гадоў пасьля гэтае ўрачыстае заявы партыі, ня стала Леніна і на вярху камуністычнага Алімпу засеў чалавек, які стаў „падводзіць да сацыялізму“ сялянскую гаспадарку ўжо крыху іншымі шляхамі і да таго яе „падвёў“, што няшчасная савецкія мужычкі сталі ўцякаць з сацыялістычнае айчыны.

Як хутка і нечакана зьявілася ў Саветах мода на коопэрацыю, так хутка яна стала ўступаць іншым уплывам і іншым настроям. Нішто нявечна пад „луною“...

Аднак, у той час пакуль была на яе мода, пакуль з ёю заіграваў нават „Алімп“ і яго „камбогі“ — у Савецкіх рэспубліках выкрыўся даволі моцны лічэбны рост коопэратыўных аб'яднаньняў.

Па ўсёй Р.С.Ф.С.Р. на 1 студня 1923 г. налічвалася каля 800 коопэратыўных таварыстваў крэдытовага тыпу. На 1 кастрычніка 1924 г. лічба іх адразу падскаквае да 1600; апрача таго налічвалася звыш 5.000 сельска-гаспадарчых таварыстваў, выконваючых паміж іншым і крэдытовыя функцыі. Усе гэтыя коопэратывы аб'еднывалі $1^1/_2$ мільёна сяброў.

Такі вялікі і папросту ненармальны рост сельскае коопэрацыі можна вытлумачыць нічым іншым, як толькі модаю на яе і коопэратыўнаю гарачкаю таго часу.

Большасьць коопэратываў насіла зусім акрэсьлены папяровы характар, ня выяўляючы абсалютна ніякага творчага ўплыву на мясцовае жыцьцё сялянства. Нават сам Лур'е, як відаць прызнае гэтую акалічнасьць, гаворачы праўда ў вельмі скромнай форме аб гэтых сьвежаспечаных савецкіх коопэратывах наступнае: „Аднак значнага развіцьця ў першыя 2 гады свайго існаваньня гэтыя коопэратывы не атрымалі, працавалі без усялякага паміж сабою зьвязку і ні ў якай меры не выяўлялі сабою зусім склаўшайся і вызначанай галіны коопэратыўнага руху“. (Лур'е. Стар. 49).

На 1 кастрычніка 1925 г. лічба крэдытовых таварыстваў узрасла яшчэ больш і дасягла 10.000. Аднак гэты рост ізноў быў такім хваравлівым, фікцыйным ростам, што скора з поўнаю відавочнасьцю і выкрылася. Лічба коопэратываў расла да тае пары, пакуль яны атрымоўвалі грашовую дапамогу з боку дзяржавы. З таго моманту, як стала праходзіць мода на сельскую коопэрацыю і ў зьвязку з гэтым скарачавацца „дотацыі“—рост коопэрацыі прыпыніўся, а затым пачынае падаць. На пачатак 1927 г. лічба крэдытовых коопэратываў скарочваецца роўным лікам на 1000 адзінак; вельмі многія з іх вядуць проблематычнае існаваньне, трудна паддаючаеся якомунебудзь падліку.

Развіваюцца толькі тыя коопэратыўныя арганізацыі, якія ўзьніклі зусім самастойна і ў лічбе сваіх сяброў маюць сьвядомых „цывілізаваных коопэратараў“. Такіх коопэратываў надта мала і падлічыць іх колькасьць вельмі трудна.

(Працяг будзе).

Ф. Акінчыц.

У гэтым кірунку шмат чаго можна было-б зрабіць. Чаго, на жаль, дзякуючы адсутнасьці энэргіі і ініцыятывы ў нас ня робіцца.

ПЕРАХОД САВЕЦКІХ ЖАЎНЕРАЎ у ПОЛЬШЧУ

На пагранічным вучастку Міцкевічы на тэрыторыю Польшчы перайшло 9 савецкіх пагранічных жаўнераў разам са сваім камандзірам Міхасём Карневым. Уцёкшыя жаўнеры заявілі пра сваю ахвоту служыць у Польскім войску.

КАТАСТРОФА КАЛЯ ст. ЛЫНТУПАЎ

26 верасьня каля ст. Лынтупаў (на перагоне Вільня-Каралёўшчына) здарылася катастрофа з асабовым цягнікам, якая амаль не даваля да крывавых ахфяраў. Як устанавілі сьледчыя ўлады нейкія злачынцы павыкручвалі шрубы ў рэйках, дзякуючы чаму выкаляіліся паравоз і некалькі вагонаў.

Гэты факт сьведчыць пра тое, што сярод сучаснага грамадзянства ёсьць яшчэ людзі-зьверы, у якіх падымаецца рука на такія ганебныя рэчы.

ЧАРГОВЫ ПРАВАЛ КАМУНІСТАЎ у ВІЛЬНІ

Як падаюць газэты, уладам удалося напасьці на сьлед камуністычнай арганізацыі ў Вільні, дзякуючы таму, што ў рукі паліцыі папаўся адзін з г. зв. партыйных кур'ераў.

У зьвязку з гэтым арыштам былі праведзены вобыскі сярод камуністаў, у выніку якіх арыштавана 30 чалавек з ліку найбольш актыўных камуністычных працаўнікоў.

Апрача таго паліцыя, натрапіўшы на склад камуністычнае літэратуры—забрала каля 150 тысяч розных адозваў, якімі камуністы намераваліся „прасьвяшчаць" народ.

Чарговае прыгранічнае забойства

На савецка-польскай граніцы вельмі часта здараюцца забойствы людзей, якія шукаюць ратунку ў Польшчы, уцякаючы з савецкага пекла.

Гэтакім чынам надовячы была забіта ў раёне Дзісны Анастазія Коконкова 48 гадоў, якая разам з цэлаю групаю сялян і са сваім сынам хацела дастацца ў Польшчу.

Даразны суд у Глыбокім

15 кастрычніка г. г. у Глыбокім адбыўся даразны суд над Дмітрыевым і Семчонкам, якіх абвінавачвалі у шпігоўстве на карысьць Саветаў.

Суд адбываўся пры зачыненых дзьверах.

Абодва былі прызнаны вінаватымі і прыгавораны на кару сьмерці праз павешаньне.

Абаронцы зьвярнуліся да п. Прэзыдэнта з прозьбаю аб уласкаваньне.

П. Прэзыдэнт Семчонку замяніў кару сьмерці на 10 г. цяжкага вастрогу, а адносна другога засуджанага Дмітрыева присуд пакінуў у сіле.

16 кастрычніка у Глыбоцкім вастрозе присуд над Дмітрієвым быў выканаvы.

Камуністычнай агітацыі ня можа быць месца сярод вучнёўскай моладзі.

2 кастрычніка ў Навагрудку сабраўся агульны сход Бацькаўскага Камітэту Беларускай гімназіі разам з Пэдагагічнаю Радаю. Абгаварыўшы палажэньне, у якім знаходзіцца гімназія і затрымаўшыся на высілках камуністаў, скіраваных да ўзрыву гімназіі і здэмаралізаваньня вучнёўскай моладзі—сход прыняў асьведчаньне наступнага зьместу:

„Ад імя ўсіх бацькоў і ўсяго пэдагагічнага пэрсаналу Навагрудзкай Беларускай Гімназіі, мы з найвялікшай суровасьцяй пятнуем усе высілкі ўнясеньня якіх колячы непаразуменьняў і ненавісьці паміж беларускім насельніцтвам і Польскай дзяржавай і стверджаем, што гэная акцыя паходзіць звонку беларускага грамадзянства ад дзейнікаў, ня маючых нічога супольнага з запраўднымі інтарэсамі беларускага народу і яго культурным развоем.

Мы разумеем, што найлепшымі абставінамі гэтага развою ёсьць шчырае супрацоўніцтва з Польскай дзяржавай і мы маем поўнае даверые ў добрую волю ўраду Рэчыпаспалітай. Мы былі, ёсьць і будзем лёяльнымі дзяржаве і як такія паложым усе стараньні, каб абараніць школу перадусім праціўдзяржаўнымі тэндэнцыямі, якія маглі-бы там пранікнуць праз злую волю неадказных вонкавых чыннікаў, дзеючых на школу Беларускай школе. Мы маема поўную надзею, што болей не паўторацца годныя кары выпадкі, якія здараліся летам бягучага году паміж вучнямі нашае гімназіі.

Мэтай гэтае заявы ёсьць публічнае агаляшэньне доказу нашае поўнае і няхістанае лёяльнасьці перад Польскай Рэчыпаспалітай".

Гэтае асьведчаньне зьяўляецца важным актам у гісторыі нашай грамадзкасьці і бязумойна яно павінна адбіцца голасным рэхам сярод усяго беларускага грамадзянства.

З гэтага моманту дзьверы Навагрудзкай гімназіі шчыльна зачыніліся перад камуністычнаю прапагандаю і так-жа шчыльна яны павінны зачыніцца ўва-ўсіх іншых арганізацыях і інстытуцыях, для якіх Навагрудзкая гімназія павінна паслужыць добрым прыкладам.

Беларуская хроніка

Белар. Дабрадзейнае Таварыства ў Стоўпцах.

27-га верасьня ў Стоўпцах адбыўся першы арганізацыйны сход Д. Т-ва, на які зьявілася 52 сябры гэтага Т-ва. На гэтым сходзе была выбрана Управа Т-ва, у склад прэзыдыюму якой ўвайшлі: Мікалай Сабалеўскі (старшыня), Тодар Высоцкі (сэкрэтар) і скарбнік Каўбасько.

Усяго сяброў управы выбрана 12 чалавек.

Новым Т-вам вельмі зацікавілася белар. грамадзянства і амаль што-дня прыбываюць новыя сябры.

На карысьць біблёткі Т-ва зьбіраюцца ахвяры кніжкамі, між іншым і тут у Вільні. Гэтак у рэд. нашай газэты паступіла ад розных асоб больш 100 кніжак, якія і будуць высланы ў Стоўпцы.

Ахфяры прыймаюцца і далей у рэдакцыі „Голаса Праўды" што-дня, акрамя сьвятаў.

Прэдтарміновае звальненьне з вастрогу Б. Рагулі.

Былы сэнатар Б. Рагуля, які быў засуджаны паводле 129 арт. К. К. на 2 гады цяжкае турмы 28 верасьня г. г. звольнены з вастрогу.

Рагуля адбываў кару ў Вільні і прасядзеў 13 месяцаў.

Суд над студ. Сарокай.

22 верасьня г. г. у Віл. Акр. Судзе адбыўся суд над студ. С. Сарокаю, якога абвінавачвалі з 154 арт. К. К. за непашану Віл. Праваслаўнай Кансысторыі. Гэтую непашану царкоўныя ўлады ўгледзелі ў аднаднёўках выданых Сарокаю, дзе ён выкрыў шмат фактаў, як кажуць „gorszących" праваслаўны народ і падрываючых павагу кансысторскіх дзеячоў.

На жаль суд адбыўся пры зачыненых дзьверах і грамадзянства не магло паслухаць, як зацікаўленыя ў справе людзі баранілі свой гонар.

Суд засудзіў студ. С. Сароку на 1 мес. арышту з „завешэньнем" выкананьня ў працягу 2 г.

Агульны сход Бацькаўскага Камітэту Віл. Белар. Гімназіі

У Нядзелю 4 кастрычніка адбыўся агульны сход бацькоў і апякуноў, на які сабралася больш 40 чалавек.

Было парушана шмат цікавых пытаньняў адносна ўзгадаваньня нашай моладзі і агульнай пастаноўкі справ у Віленскай гімназіі.

Было-б пажаданым, каб бацькі і апякуны часьцей сходзіліся ў такой колькасьці, як апошні раз, і глыбей цікавіліся справамі нашага школьніцтва.

На жаль, стварылася такое ўражаньне, што шмат хто прышоў на сход толькі дзеля таго, каб прыняць удзел у выбарах прэзыдыюму К-ту.

Між іншым Гр. Кэпель парушыў справу звольненых вучыцялеў Луцкевіча і Заморына, дамагаючыся іх звароту.

Сход зацягнуўся да позняй ночы і не вырашыў усіх пытаньняў, адлажыўшы іх да наступнага разу.

Сьвяткаваньне ўгодкаў Слуц. паўс.

Ініцыятыўная група, якая арганізавалася ў мэтах урачыстага сьвяткаваньня ўгодкаў Слуцкага паўстаньня пастанаіла вызначыць гэтае сьвяткаваннне на 15 лістапада.

АДРЭДАКЦЫІ

Дзякуючы павялічэньню колькасьці падпісчыкаў нашай газэты — і ў зьвязку з іх пажаданьнямі з наступнага нумару газэта „Голас Праўды" будзе выходзіць у больш разнародным зьместам і з ілюстрацыямі.

Да супрацоўніцтва запрошаны новыя фаховыя сілы.

Заклікаем усіх прыхільнікаў нашай газэты старацца павялічваць колькасьць падпісчыкаў і гэтым самым даць рэдакцыі магчымасьць выдаваць газэту часьцей і рэгулярней.

УСЯЧЫНА

Ластавак перавозяць лятакамі.

Дзякуючы таму, што ў гэтым годзе ў шмат краёх наступілі вельмі раннія халады — ластаўкі не маглі адбываць сваяго пералёту і гінулі цэлымі масамі.

Як вядома гэтыя птушкі прыносяць вельмі многа карысьці, нішчучы розных шкоднікаў, — і вось на ратунак ластаўкам прышла школьная моладзь.

Яна пачала іх зьбіраць, арганізаваўшыся ў спэцыяльныя дружыны і перасылаць лятакамі ў цёплыя краі.

Гэтакім чынам у ваколіцах Вены моладзь на пачатку гэтага месяца сабрала і адправіла лятаком у Канстантынопаль больш 5000 ластавак. Тое самае зрабіла і венская моладзь, атправіўшы туды-ж больш 4000 штук.

Трэба адцеміць, што ў гэтым годзе ўжо некалькі разоў перавозіліся лятакамі такія арыгінальныя пасажыры, аслабеўшыя ў дарозе ад холаду.

АД ДЭНАТУРАТУ ЛЮДЗІ СЬЛЕПНУЦЬ.

У Швэцыі публічная апінія занепакоілася многімі выпадкамі сьляпоты, якія здараюцца ад спажываньня дэнатураванага сьпірту. У патаемным гандлю зьявілася француская водка, выробляная на дэнатураце, дзякуючы чаму многія ад яе асьлеплі і некалькі чалавек памерла.

Ёсьць занесупакаеньне, што людзі будуць слепнуць і далей, бо гэтай атручанай гарэлкі выпушчана дось значная колькасьць.

ПАЎНОЧНАЯ АМЭРЫКА „ўцякаець" АД ЭЎРОПЫ

Вучоныя даводзяць, што некаторыя землі маюць уласьцівасьць мяняць сваё мейсца. Гэтак напр. даводзяць што П. Амэрыка „уцякаець" ад Эўропы.

Праўда адыход гэты выражаецца ў вельмі малых цыфрах і аблічаюць, што ў год Амэрыка адаляецца ўсяго толькі ва 4 мэтры.

ГДЗЕ і КАЛІ ПАЎСТАЛІ ПЕРШЫЯ ПАПЯРОВЫЯ ГРОШЫ

Першыя, хто дадумаўся выпускаць у абег паперовыя грошы, былі кітайцы.

Каля 807 г. нашай эры ў Кітаі запанавала вялікая нэндза і вось тады кітайскі цар Гіндсонг даў прыказ усім купцом і заможным людзям каб прынесьлі свае грошы ў дзяржаўны скарб, дзе ў абмен, за іх былі выдадзены розны вартасьці квіты. Гэтыя купоны атрымалі ў кітайцаў назоў лятаючых грошаў.

Вось адкуль бяруць пачатак паперовыя грошы, якія маюць цяпер такое вялізарнае значэньне ў грашовых абаротах усяго сьвету.

НАША ПОШТА

Гр. Дуда. Дзісьненскага пав. Газэту будзем высылаць. Просім арганізаваць у сваім раёне правідловае распаўсюджаньне газэты і высылаць адрэсы яе прыхільнікаў. Пажадана каб Вы падзяліліся з намі сваімі думкамі адносна зьместу газэты.

Г. г. Паддубіку, А. В—ну, Смольскаму. Карэспандэнцыяў зьмясьціць ня можам дзеля таго, што газэта выходзіць вельмі рэдка. Як толькі будзе магчымасьць выпушчаць яе часьцей—будзе ўведзены спэцыяльны аддзел — „Што нам пішуць з вёсак" і тады пастараемся высьвятліць парушаныя Вамі справы.

„Маладому паэту". Вершаў наагул зьмяшчаць ня будзем. Пакіньце дадарэмна марнаваць час. Лепш вазьмецеся за граматыку і навучыцеся правідлова пісаць.

Рэд.-Выд: АКІНЧЫЦ.

Вільня, Друк. Левіна, Нямецкая 22.